

FRÁGREIÐING VIÐVÍK- ANDI VERKFALLINUM

Meðan verkfallið var, fekk eg mong brøv frá fiskimonnum bæði í Suðuroy og norðanfjörðs og mangir aðrir spurdu eisini um eitt og annað — umframt alt, sum framkom í blóð-unum.

Alt hetta var ógjörlikt at svara á. Men nú er friður aftur, og tessvegna vil eg í stuttum geva eina frágreiðing so sakliga, sum eg dugi og minnist.

Um heystið 1953 lovaði harra Erlendur Patursson at senda mær eina avskrift av tí brævi, sum F. F. ætlaði at senda til allar reiðarar, t. v. s. trolaraeigarar og hitt reiðarafelagið. Eg stóðaði eftir skrivinum frá Erlendi, og um nýársleitið kom brævið mær í hendi. Eg fekk samstundis boð um at koma til Havnar til Lögtings. Eg visti tí einki rættari at gera enn at avskriva brævið frá Erlendi og senda tað í allar bygdir í Suðuroy og bað menn halda fund um málið. Svörini, eg fekk, ljóðaðu ikki heilt eins men sum heild tikið fekk eg ta fatan, at fiskimenn ynsktu ymsar broytingar gjörðar í sáttmálanum, men hugurin fyri verkfalli var litil ella eingin vegna tess, at íवासamt var, hvørtvítt verkfallið fór at verða lógligt ella ikki.

Saman við Erlendi og stjórn F. F.s heitt eg vegna S. F. fleiri ferðir á feløg reiðaranna um at samráðast um broytingar í sáttmálanum men svarið var altíð hitt sama, at teir vildu ongar broytingar gera.

Eg upplýsti fiskimenn í Suðuroy um hetta og bað um svar frá teim, um teir vildu sigla fyrri teim somu sáttmálarar ella streika, men í svari, sum eg fekk úttalaðu fiskimenn eins og áður, at teir kravdu broytingar. Eg visti tí einki annað at gera enn at ganga saman við stjórn F. F.s og lýsa verkfall. Lat meg við tað sama siga, at eg roknaði við, at reiðarar tá fóru at samráðast fyrri at fáa enda á verkfallinum. Eg roknaði eisini við, at semingsmaðurin fór at leggja uppí og royna at fáa semju í lag. Men reiðarar hildu fast við, at verkfallið var ólógligt, og tí vildu teir alls ikki tingast um nakra broyting. Semingsmenninir sögdu nei, tá teir vórðu spurdir, um teir vildu leggja uppí. Teir sögdu, at sáttmálarin vóru undirskrivaðir at gjalda eisini fyrri 1954, og í trætu um tilíkt mátti dómur falla hjá dómáranum ella valdgerðarrætti.

Sjálvandi kundi eg ikki dylja hesi viðurskifti fyrri limum í S. F. — eg telefoneraði til Suðuroyar og greiddi frá stöðuni og fekk tað svar, at um nakað var at ívast í um lógligt ella ólógligt verkfall, so vildu fiskimenninir í Suðuroy ikki streika. Hetta sama svarið fekk eg fleiri ferðir, og eg segði Erlendi hetta.

Vegna S. F. avlýsti eg so verkfallið, tí annað kundi eg einki gera. Eg vil bert skoyta her uppí, at tey ljótu ókvæmisorð sum »14. Septembar« tveitir út eftir undirritaða og Suður-

oyar fiskimonnum og øðrum, sum ikki vildu luttaka í einum ólógligum verkfalli, taka vit okkum lætt.

Teir, sum gjördu ólógligt verkfall í ár, skuldu heldur staðið sum menn í 1953, meðan verkfallið var lógligt, og allir fiskimenn lika úr Hattarvík og til Sumbiar fylktust sum bróður og kravdu sín rætt. Men tá sveik Erlendur og skrivaði undir fyrri 2 ár og forðaði okkum í Suðuroy í at streika í 1954.

Suðuroyingar vilja í ongum föri standa aftanfyrri aðrar, tá ið tað ræður um at verja og berjast fyrri betri korum fyrri fiskimonnum, men vit vilja altíð gera tað á lógligum grundarlag.

Aftaná at frammanfyrri standandi var skrivað, frætta vit, at fólkafløks- og sambands- 15 mannaveldið á tingi hevur viðtikið at nokta monnum streikurætt.

Eg skal skriva um hetta yvirklassa-valdið í næsta blaði. Strangir harrar skulu stokkut valda.

Javnaðarmenn hava ferð aftaná ferð sett framman uppí at hækka fiskimannaministulónina til 700 kr. um mánaðin, men altíð hava sambands- og fólkafløksmenn felt okkara uppskot, men nú stendur lögtingsval fyrri durinum, og tí torðu teir ikki annað enn at greiða atkvøðu fyrri tí, uppskoti, sum teir áður hava felt, men um teir trúgva, at fiskimenn lata seg blinda og binda til tvungnan valdgerðarrætti, so fáa teir annað at siggja.

Meira um hetta og annað tilíkt í næsta blað.

J. H. Danbjörg.

Er tað hevndar- gerð?

At fiskimanninum verður tryggjað betur lönarkor fyrri sítt strev og stríð enn tey hana higar til hevur stríðst undir er ein sjálfvylgja. Men nú kann verða spurt, er fiskimaðurin hjálptur á rættan hátt?

Tað man valla vera. Skjótt er skitið verk, og soleiðis man verða við hesi hjálp, ið heiðraðu tingmenn hava veitt fiskimanninum í skundi hesaferð, tað kemur hvør einasti fiskimaður og arbeiðari at ássana. Megu landstýris-flokkarnir ongan annan möguleika hava sær at hjálpað fiskimanninum uppá, enn at dýkja hana undir í skatti omaná?

Hetta er ringasta hjálp, ið fiskimanninum kann verða veitt. Hví ikki broyta aðrar möguleikar, sum t. d. at skera av útreiðslum á figgjarlógini? Har eru ovhøgar lönir við lít, sum kundi verið nógv minni.

Aðrir möguleikar eru eisini til staðar, tað man liggja landstýrinum greitt. At fiskimaðurin, og eisini arbeiðarin, ið ikki hevur nakrað tryggjaða minstulön kemur at verða bilsin yvir tann skatt hann fær at gjalda, er einki at ívast í.

Verkfallstriðið hasaði so av við teimum treytum, at fiskimanninum varð tryggjað ein minstulön uppá kr. 800, um mánaðin, og hesa hjálp skulu teir nú sjálvir gjalda aftur í dýrum dómi — tað varð so hjálp fiskimanna á hesum sinni.

Hjá fiskimonnum og arbeiðarum er eitt at gera nú lögtingsval verður í

heyst, og tað er, at útihýsa landstýris-flokkunum av Føroya lögtingi, tí, tað er tykkum langt síðan kunnugt, at teir ikki eru arbeiðara og fiskimannavínir.

Teir eru bert góðir við tykkum, tá ið teir agitera á fundum framman undan vali, tá lova teir, at um teir verða valdir inn á ting, so skulu teir gera so og so gott; men tá ið teir hava fingið kross tykkara tá verða tit settir í »gloymibókina«

Latið tykkum tí ikki longur lokka

av slíkum harrum, men gerið nú álvara av — taki lógvatak saman — standi óksl móti óksl, tí valið i heyst verður framtíðar lagna tykkara fyrri tey fyra komandi árin.

Um fiskimaðurin og arbeiðarin stendur saman við valið i heyst, verður hann at sigra, og mótstøðumenn tykkara verða útihýstir av Føroya lögtingi.

Hetta má verða aðalmerki tykkara við valið i heyst.

D. J. Sørensen

ÓREINSKAPUR ERLENDS DANA- GØDDA OG SKÚLAHVØLPUR HANSARA Í KLAKKSVÍK

Harri blaðstjóri! Gerið samfelagnum ta tænastu at hýsa hesum sannleiksorðum í háttvirda blaði tygara.

Leingi hevur slitmannafjöld landsins vitað, hvussu niðarlaga Erlendur og tjóveldismenn ríða. Eina best kom tað til sjóndar í seinasta leygardagsblaði 14. Septembers, har blaðungur skúlahvølpur úr Klakksvík oysir eiturlygnir út yvir fólkafløgd bygdarinnar. Nevndi skúlahvølpur, ið ber seg at sum vitleysur óargangur hevur óivað eisini onkra skrívu leysa.

Tíðindamaður 14. Septembers tekur til orða í grein síni, at skrivstovu-hvølpur og hálvæksnar fiskagetur forðaðu manningina á m/b »Brynild« at koma í land í Klakksvík. Hetta eru eitrandi lygnir og skaðavápn, ið tjóveldismenn við teirra harðrendni og ódugnaskapi spræna útyvir veika samfelag okkara.

Eg var ein hin fyrsti at ynskja starvs bróður mínum vælkominar á land her norðuri. Og tá var eingin, ið forðaði teimum landkomu.

At vevja slík starvsfólk, sum fiskagetur og skrivstovu-hvølpur uppí her-setanina av »Knippelsbrúgv« er jú bert láturlikt. Men tað gera jú allir tjóveldismenn, nú teir longu eftir 7 ára trekum andadrátti við sínum eyðrænis- og skaðagripiligu eiturvápnunum við vátum votti frammaná á evstu lívs-trund klára seg til sínar egnu rotnu vrakleivdir.

Manningin á »Brynild« fekk onga mótstöðu frá nokrum uttan frá nokrum monnum frá tí sokallaðu svíkjaralíði Danbjargar, manningin á Sjúrdarbergi. Hesir forðaðu í fyrstuni landkomu av teim friðarligu fiskimonnum av »Brynild«. Teir vildu jú bert hitta Erlend Patursson og geva honum salvu fyrri tær kolsvörtu lygnir, ið teir sögdu

hann hava sprænt yvir teir, meðan teir vóru burturi, fyrri at geva teim neyðarsligu, fátæku og viljaleysu tjóveldismanninum, ið rekast uppí á landi arbeiði so at konur og børn teirra ikki í hesi altøgu skuldu svolta í hel. — Men tá ið »svíkjarnir« fingur uppsurt, at dana-gøðingurin ikki var við í ferðini, síssaðust teir og hildu uppat at forða landkomuni av Brynhildarmonnum.

Og tú Erlendur Patursson, sum kanska í dag stendur høgt í metum fiskimanna. Tað sær ikki mætari út, enn at tú bert hevur í kvittan at sorla alt tað sundur aftur, ið forðar okkara við almiklum strevi og stríði í öldir hava bygt upp.

Eg havi sjálvur verið tjóveldismaður, og kanska ein hin mætasti stuðul flokksins her í bygðini. Men tann dagur upprann, tá eg í verunleikanum sá ræðuliga niðurbrotningararbeiði hesa harðrendu manna. Tey bestu dómi um óreinskap tín, Erlendur, eru tey tvey úrslitaleysu verkföllini ið tú hevur verið hin mætasti upphavsmaður til. Tú hevur við byrjanina av verkföllunum, lovað fiskimonnum gull og grønar skógir, um teir vildu streika. Og hygg aftur í arbeið títt. Tá ið tú hevur tapt og gingið útgerðarmonnum 100% á móti og harvið givið aðal-kjarnuni, Føroya fiskimonnum, upp fyrri skutil, hevur tú altíð roynt at reinska teg sjálvan og blakað skuldina yvir á aðrar óvirkandi fríðamenn. Menn samleikin er tann, at falska ætlan tín bert er at nýta fiskimenn sum valstuðul tjóveldismanna. Val verður jú í heyst og okkurt skal stór-bondasonurin, ið meginpartin av ævi síni hevur verið í útlondum, hava at ljótra. Nú kann vera nokk.

Fyrrverandi tjóveldismaður.

TEO-VASK

Flótnið vaskievni er frálíkt og fleiri og fleiri eru tey sum brúka tað. Fæst í flest øllum handlum.

AS. OKKARA

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

RITA sápuspenir

eru tiltiknar
fyrri góðsku